

Zástupci asociací samospráv ze zemí střední Evropy jednali na Sněmu Svazu o užší spolupráci

13.6.2023 - Pavla Hosnedlová | Svaz měst a obcí České republiky

Zúčastněné asociace formují tzv. Regionální skupinu Central Europe v rámci Rady evropských měst a regionů (CEMR), v jejímž čele stojí Richard Vereš, předseda Výboru městských částí a obvodů statutárních měst SMOČR a starosta městské části Slezská Ostrava, který celé jednání v Olomouci vedl. Skupina doposud fungovala na dobrovolném principu, do budoucna by se ale mohla více formalizovat a sjednotit a posílit tak hlas zástupců místních samospráv ze zemí střední Evropy na unijní úrovni. To je jedním z hlavních výstupů společného jednání, jež kvitovali všichni přítomní včetně opětovně zvoleného předsedy SMOČR Františka Lukla, který přišel účastníky schůzky po svém zvolení krátce pozdravit.

Společné středoevropské priority, které by mohly být na evropské úrovni vzájemně podporovány, schválili účastníci formou pozičního dokumentu. V něm na jednu stranu oceňují rostoucí důraz institucí Evropské unie na lokální úroveň, zároveň je ale vyzývají k dalšímu zohledňování specifických podmínek jednotlivých zemí a jejich místních a regionálních samospráv, mj. v souvislosti s implementací Zelené dohody pro Evropu, která má za cíl připravit evropské země na klimatickou neutralitu do poloviny století.

Středoevropské samosprávy dále podporují pokračování kohezní politiky vyčleněné pro regionální a lokální úroveň i v dalším programovém období po roce 2027 a zároveň žádají zjednodušení podmínek čerpání finančních prostředků z tzv. komunitárních programů spravovaných Evropskou komisí, které postupně nabývají na významu.

V neposlední řadě byl zdůrazněn také přeshraniční rozměr spolupráce, který by mohl být více podpořen zavedením tzv. Evropského přeshraničního mechanismu. Ten byl navržen Evropskou komisí v roce 2018 v souvislosti s přípravou programového období po roce 2020, schválen ale zatím nebyl. Nyní se debata o něm na evropské úrovni znovu rozjíždí, a to díky snaze Evropského parlamentu i českého zástupce v Evropském výboru regionů Pavla Brandy, který se schůzky regionální skupiny v Olomouci také účastnil.

Společnými tématy středoevropské skupiny by mohlo být rovněž stírání rozdílů mezi regiony anebo poválečná obnova ukrajinských samospráv. Jednou z diskutovaných výzev pak byly členské poplatky v evropských a mezinárodních organizacích zastupujících místní samosprávy, s jejichž úhradou mají některé asociace v době nepříznivé ekonomické situace velké obtíže.

Aby mohla být více zohledňována místní specifika zemí střední Evropy, národní asociace by mohly sladovat připomínky k připravované legislativě EU, která by z jejich pohledu měla v ideálním případě být přijímána formou směrnic. Ty dávají členským státům větší prostor pro implementaci a tím zohlednění jejich místních podmínek, než přímo účinná nařízení, jejichž počet na evropské úrovni rok od roku roste právě na úkor směrnic.

Pro posílení hlasu středoevropských samospráv by bylo přínosné také předávání společných pozic jejich národním europoslancům, kteří by je podporovali a dále prosazovali na půdě Evropského parlamentu. V neposlední řadě se nabízí společné či koordinované vystupování zástupců

spřátelených asociací regionu na jednáních orgánů CEMR, kde by mohla být prezentována jejich společná pozice.

Projednání a odsouhlasení společných priorit je zatím jen první krok a dále bude nutno ujasnit způsob budoucí spolupráce. Skupina se proto dohodla, že se bude pravidelněji setkávat, v ideálním případě jednou za půl roku, buď online nebo osobně. Příští setkání by mohlo proběhnout už na podzim tohoto roku.

Zahraniční účastníci jednání:

Mgr. Radomír Brtáň, 1. místopředseda Svazu měst a obcí Slovenska (ZMOS), starosta obce Košeca

Dr. Gyorgy Gémesi, předseda Maďarského svazu měst (MOSZ)

Mgr. Gabriel Mihályi, Ph.D., předseda Sekce Rady ZMOS pro veřejnou správu, starosta obce Jesenské

Mag. Alexander Lesigang, Sekce pro evropské záležitosti, Rakouský svaz měst (Staedtebund)

Mag. Alfred Riedl, předseda Rakouského svazu obcí (OeGB) – doprovod referentka **Mag. Kathrin Wildpert**, tisková mluvčí **Sotiria Peischl**

Jeno Schmidt, předseda Maďarského národního svazu místních samospráv (TOOSZ)

Zástupci SMOČR:

Mgr. Richard Vereš, starosta MO Slezská Ostrava, místopředseda CEMR

Mgr. František Lukl, MPA, předseda SMOČR

Mgr. Miroslav Žbánek, MPA, primátor města Olomouc - doprovod Mgr. Zdeňka Podlipská, Ph.D. z odboru kanceláře primátora města Olomouc

Mgr. Kamila Bláhová, místopředsedkyně SMOČR pro evropské záležitosti, starostka města Litvínov

Mgr. Pavel Drahovzal, místopředseda SMOČR, starosta obce Velký Osek

Ing. Pavel Branda, Ph.D., předseda Komise SMOČR pro zahraniční spolupráci, místostarosta obce Rádlo

Mgr. Monika Štěpánová, ředitelka sekce regionálního rozvoje a zahraničních vztahů SMOČR

<https://www.smocr.cz/cs/novinky/a/zastupci-asociaci-samosprav-ze-zemi-stredni-evropy-jednali-na-snemu-svazu-o-uzsi-spolupraci>